

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Ecz.Sait YÜCEL (III. Türkiye Eczacılık Kongresi Yürütme Kurulu Başkanı)-

Sayın konuklarımız, sayın milletvekilleri, sayın Merkez Heyeti Başkanı ve üyeleri, değerli basın mensupları ve değerli delege arkadaşlarımız; Bu yıl Türkiye'de eczalığın 150.Yılı, ülke geneline yayılan yoğun etkinliklerle kutlanmaktadır. TEB Merkez Heyeti ve 1.Bölge İstanbul Eczacı Odası da 150. Yıl etkinliklerine III.Türkiye Eczacılık Kongresi'ni gerçekleştirerek katkıda bulunmaktadır.

Kongre düzenlenirken 1980'de Ankara'da ve 1982'de İstanbul'da yapılan I. ve II. Eczacılık Kongreleri'nden sonra bu toplantıları belirli bir periyoda kavuşturması da amaçlanmıştır. Toplanacak olan kongrede bu amaçla beraber, üniversitelerde farmasötik bilimlere ait çalışma ve gelişmelerin tüm meslektaşlarımıza açılması ve gün geçtikçe çözümleneceğine daha da artan sorunlarıyla ilaç, eczacılık, halk sağlığı konusundaki görüşlerin yeniden gündeme getirilip, bu aşamadan sonra belirli bir sonuca ulaşması yönünde bir adımın atılması hedeflenmiştir.

Bu konularla beraber, gündeme getirmek istediğimiz diğer bir konu da, meslek örgü-tümüzü, meslektaşlarımızı ve tüm kamuoyunu yakından ilgilendiren demokrasi kavramıdır. Demokrasilerde meslek örgütlerinin işlevi paralelinde yurdumuzda yıllardır gündemde olan ve 1982'den bu yana basınıımızdaki deyimiyle rafa kaldırılıp yavaş yavaş indirilmeye başlanan demokrasimiz bu yönden de tartışmaya açılmaktadır.

1982 Anayasasıyla demokratik hak ve özgürlüklere konulan kısıtlamaların, ülkemizin her kesimi üzerindeki baskısı değişik boyutlarda sürerken, kongremizin bu kapsamda da bazı gelişmeleri getireceği inancını taşımaktayız.

Prof.Dr.Mekin TANKER (TEB Merkez Heyeti Başkanı)-

Sayın milletvekilleri, sayın konuklar, sevgili öğretim üyeleri meslektaşlarım, sayın meslektaşlarım, sayın basın mensupları; 1839'dan bu yana geçen 150 yıl Türkiye'de bilimsel, akademik eczacılığın gelişme yılları ve bugüne varabilmesi için gereken aşamaların geçtiğini izlediğimiz bir dönemi oluşturmaktadır. Bu 150.Yıl nedeniyle bu yıl iki ay süren çeşitli etkinlikler yurt çapında dağılmış olarak izlenecektir. İki 3-4 Mayıs'da Erzurum'da başladı. Bir panel düzenlenmişti ve bu panel gereğince bazı eczacılık sorunları orada tartışılmıştı.

Şimdi III.Türkiye Eczacılık Kongresi'ni İstanbul Eczacı Odası'yla birlikte burada toplanmış bulunuyoruz.

13 Mayıs'dan itibaren Ankara'da birtakım etkinlikler var. Eczacılık eğitimi konusunda bir forum var, bugünkü kongre içerisinde de aynı konular incelenecektir. Ama Ankara'da da bir kere daha değişik tipteki toplantılar da izlenecektir.

Ankara'da yurt dışından üç tane misafirimiz var. Bunları size heveslendirmek için söylüyorum, sizleri Ankara'ya bekliyoruz. Biri bir Alman Meslektaşımız; bu, eczanelerde üreti-

Sonuç olarak ilaç, eczacılık, halk sağlığı konularının yanı sıra, kamuoyunu da yakından ilgilendiren konuların da kapsamı içerisinde olduğu, bu konulardaki bilimsel ve sosyal çalışmaları yansıtan ve belli periyodlara göre düzenlenen Türkiye Eczacılık Kongreleri'nin Dördüncüsünde beraber olmak isteğiyle hepimizi saygılarımla selamlarım. Teşekkür ederim.

min yaygınlaştırılması konusundaki görüşlerini aktaracak. Eczane eczacılığı açısından Almanya'da bir yöneticilik görevi bulunan bir meslektaşımızdır.

Bir başka misafirimiz Belçika'dan gelecek Allard. Bu da AT'de Eczane ve Eczacılık konusundaki görüşlerini anlatacak. Genç bir başka meslektaşımız Meulenhoff Hollanda'dan gelecek, o da hastane eczacılığı konusundaki görüşlerini aktaracak.

Türkiye'de özellikle sağlık alanlarında hiçbir şey olduğu yerde durmuyor, mütemadiyen ilerlemesi, gelişmesi lazım. Bu gelişmeyi sağlamak için de çeşitli örnekleri bilmemiz, görmemiz, hep beraber tartışmamız gerekiyor. Ondan sonra da gene Ankara'da bir panel var, Dünya Barışı ve İnsan Hakları Açısından Sağlık Çalışanlarının Solünün tartışılacağı. Çeşitli diğer sanat etkinlikleri var.

Mayıs ayı programı bunlarla bitmiyor, Isparta, Sakarya, Zonguldak, Gaziantep, Elazığ,

Malatya ve Diyarbakır'da toplantılarımız var, Kuzey Anadolu'da toplantılarımız var ve nihayet Temmuz ayının ilk haftası sonunda Kayseri'de bir bölgelerarası toplantımız var ve böylece bu yılın 150. Yıl olması dolayısıyla eczacılıkta etkinliklerimiz yurt sathına dağılmış olarak bütün kamuoyunun dikkatine sunulacaktır.

Basın mensubu arkadaşlarım ve sizler belki TEB Genel Başkanı konuşma yaparken, ilaçla ilgili olarak görüşlerini herhalde söyler diye düşünmüşsünüzdür, ama bu açış konuşmasında programda onun yeri yok. Yarım bir panel var, bu paneli ben ve arkadaşlarım size sunacağız, o zaman bu konuları etraflı tartışacağız.

Diğer eczacılık ve sağlık alanında sosyal konularda gene bundan sonra kongrenin çeşitli yönlerinde teker teker tartışılacak, tabii bu kongreyi izlemeye gelenler bunlar için her birinde yetkili ağızlardan bu konuların incelenmesini takip edebilecekler.

Bilimsel konularda bazı gelişmelerde öğretim üyesi meslektaşlarımız tarafından sizlere gene bu kongre boyunca sunulmaya devam edilecek.

Söz almışken, 1839'dan bu yana eczacılık eğitimi üzerinde durmak istiyorum. Burada pek çok öğretim üyesi arkadaşlarımı da görüyorum onlar da önceden beri bu gelişmeyi bilmektedirler, ama ben bazı görüşleri pekiştirmek amacıyla değinmek istiyorum.

14 Mayıs 1839'da Tıp Fakültesi'nde bir sınıf açıldı, bazen bu sınıf açılma meselesini biraz değişik anlamda yorumlayanlar olur, ama o zamanların sınıfı, bugünün bölümüdür. O sınıfın açılmasıyla ilk eczacılık diploması 14 Mayıs 1839'da verildi. O zamandan bu zamana da Türkiye'de diplomanın, eczacılığın yapılabilmesi için gerekliliği anlaşılmış oldu, ama zorunluluğu 1910'larda gelebildi, o tarihten sonra da eczacılık yapabilmek için diploma zorunluluğu söz konusu.

Bu bölümden sonra okul dönemlerini görüyoruz, daha sonra da 1960'lardan bu yana da fakülte dönemine geçilmiş oluyor.

Öğretimde başlangıçta eczacı, eczane açmakla sadece görevlendirildiği için öğretim biçimi de buna göre düzenlenmişti. Eczane açmak

için gerekli pratikler eczane stajı olarak sağlanmakta ve birtakım temel bilgiler, gerek fen, gerekse tıp bilimleri ve temel eczacılık bilimleri ile ilgili olan konularda fakültelerde işlenmekteydi.

1955'ten bu yana Türkiye'de ilaç sanayinin birden bire gündemde önemli bir yer alması yıllardır. Bu yıllar içinde eczacılık fakülteleri de öğretimlerinde bazı değişiklikler yaptılar. Dediler ki, Türkiye'de ilaç sanayi gelişmektedir, o halde eczacı da ilaç sanayine yönelik çalışmalar yapmak durumundadır. İlaç analiziyle ilgili pratikler artırıldı, ilaç sentezi kavramları daha geniş biçimde işlenmeye başlandı, o zamana kadar galenik farmasi isimleriyle adlandırılan disiplin, bu kez farmasötik teknoloji kavramı içerisinde yeniden incelenmeye başlandı. Hatta eczacılık fakültelerinde acaba eczacılar fabrikalarda serumları nasıl

yaparlar diye serum üniteleri kurulmaya çalışıldı, tablet draje, o zamanın imkanları içinde iptidai de denilebilecek tarzda, ama programa konuldu ve böyle bir çalışma sistemi ortaya çıktı. Doğal kaynaklardan etken maddeler nasıl izole elde edilir; bunlar üzerinde daha çok

ürünlere varıncaya kadar ilaç hazırlanmasında var, ilaç pazarlamasından ürünün planlanmasına kadar değişik alanları var. Başlı başına bir kol olan ilaç analizi var; böyle olunca, bunları içeren bir öğretim biçimi-mini, hele hele 4 yıllık bir öğretim içerisine sığdırmak mümkün değil. Mezun ettiğimiz öğrencilerimizin büyük bir kısmı arkaya bakıyorlar diyorlar ki ben neler öğrendim, neler yapıyoruz. Doğru bir görüş, onun için birtakım değişiklikler yapılması gerekiyordu ve bazı denemeler başladı Ankara'daki okullarda. A.Ü. Eczacılık Fakültesi ne yaptı, yönlerdirilmiş bir eğitim programı uygulamak istedi, yani öyle olsun ki öğretimin başından itibaren eczacılar önce yönlendirme derslerini görsünler, buna göre kendi yeteneklerine göre eczacılığın hangi alanında çalışacaklarını tespit etsinler, ona göre derslerini seçmeli dersler çerçevesinde yönlendirsinler, bir de danışmanları olsun, onlar da bu yönde onlara yol gösterebilirler; ama, elbetteki eczacılık diploması alanlara kanunda eczacılığın tanımında ne yazılıysa onları yapabilecek imkanları verecek zorunlu dersler de bulunsun. Bu öyle o kadar kolay bir şey değildi. Bazı denemeler oldu, bir takım dersler kondu, bunlar başarılı da yürütüldü, görüldü ki 4 yıllık öğretimde, yani lisans öğretiminde eğer bu yolda ısrar edilecek olursa erkendir bu ısrar, Türkiye'deki diğer fakülteler itibarıyla de bir farklılık doğacaktır, bu farklılık da öyle kolay özümsemiyor. O halde yüksek lisans programlarını değiştirelim denildi ve belki de Türkiye'de ilk kez eczacılık alanlarında yüksek lisans programları konuldu. Çok daha büyük talep oldu, tahmin edilen kontenjanın üç katı üstüne çıkıldı.

İlaç analistleri için ayrı bir program, sanayide çalışmak isteyenler için ayrı program, eczane eczacılığında çalışmak isteyenler için ayrı program, klinik analizde çalışmak isteyenler

için biyokimya vesaire gibi ayrı bir program. Çok da ilgi duyuldu, ama arkasından YÖK geldi ve tekrar klasik öğretime, tek düze öğretime dö-nüldü ve bu denemeler yarım kaldı. O zamandan bu zamana bütün eczacılık durulmaya çalışıldı, yani sanayiye yönelik bir eğitim yapılmaktadır 1970'lere kadar. 1970'de anlaşıldığı bu iş zor. Çünkü, eczacı sanayide bir yer almadı, sanayi eczacıya sıcak bakmadı, eczacı da sanayide çalışmayı pek fazla benimsemedi. Mesela 1970'lerde sanayide çalışan eczacıların sayısı 60 kadardı ve bunların büyük bir kısmı da propagandist olarak çalışıyordu. Üretimde çalışan eczacı hemen hemen hiç yoktu, birkaç tane. Birçok ilaç fabrikası vardı ki, burada eczacının adı dahi anılmıyordu. Ne mesul müdür olarak, ne üretim ünitesi başın-da; hiçbir biçimde eczacı orada yok. Demek ki 20 senelik çalışma boşa gitti.

Sanayinin de böyle bir gayreti yoktu eczacıya yönelik. Örneğin bir tablet basımında bir draje hazırlanmasında eczacıların bu konuda öğretim yaptığı ve bu öğretimin o günkü şartlarda eskiye nazaran bir gelişme gösterdiği de dikkate alınmaksızın, örneğin draje sanayinde meşhur şekerçilerin badem şekeri uzmanları her zaman tercih edilen elemanlar halindeydi. O zamanlar bunları çok sık söylemişdik ve daha sonraları hakikaten bir miktar daha eczacıların ilaç sanayinde yer almaya başladığını gördük.

Böyle olunca öğretimde yeni bir fikir, görüş

ortaya çıkmaya başladı, özellikle bu Ankara'da gelişti. Çünkü, İstanbul biraz daha sağlam temellerle oluşmuş bir öğretim biçimini yürüt-tüğü için Ankara yeni kurulmakta idi ve Ankara bu kapasitelerdeydi. Bazı denemeler yapılmaya çalışıldı. Ben A.Ü. Eczacılık Fakültesi'ni daha iyi bildiğim için oradaki denemeleri söylemek istiyorum. Eczacılığın alanları çok fazla. Eczane eczacısı var, hastane eczacısı var, endüstride var, hammadde elde edilişin-den sentezine, doğal

fakülteleri aynı tip öğretimi devam ettirmektedirler. Yani, eczane açacak bir meslektaşımıza ilaç analizinin bütün ayrıntıları anlatılmak zorundadır. Gene eczane açacak ya da hastanede çalışacak bir meslektaşımıza sentez metodları, etken maddelerin doğal ürünlerden elde edilmesi için gereken yöntemler bütün ayrıntılarıyla anlatılmak durumundadır.

Bugün bakıyoruz, Türkiye'de 13 bin tane eczane var, 15 bin kadar eczacı var. 1000 kadar da hastanede çalışıyor, aslında kadro daha yüksek de, tabii ücretler son derece düşük, daha doğrusu eczacıya kamuda çalışanlara ayrılmış

bulunan yan ödemeler son derece düşük olduğu için bugün bin kadar eczacı hastanelerde çalışmaktadır, sanayide de 250 kişi çalışmaktadır. İlaç sanayindekilerin çoğunluğu Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsünde olmak üzere 100 kişi kadar da analist var. Bir başka görüşle; mezun ettiğimiz şu anda 800 tane eczacı öğrenci var, mezun olmayı bekleyen, bu öğrencilerin herhalde 700 civarındaki bölümü mezun olacaktır, bunların %90'ı eczane açacaktır, belki 100 kişi de 5 kişi belki hastanelerde çalışacaktır, %2 oranında da üniversitelerde kadro müsaitse yer alacaktır, belki %1 oranında memur olacaktır. Sanayide binde 2,5 olabilir, yani 4 yılda bir kişi ancak sanayiye isabet ediyor, analist olarak da binde bir oranında ancak. Tabii diğer kısım da çalışmayan eczacılar. Dikkat edilecek bir nokta var, boş eczacı yok, çalışmayan eczacı var, istemediği için çalışmayan var, Türkiye'de boş eczacı yok, çünkü çok değişik alanları olan bir meslek dalı.

Eğitimde bu alanların hiçbirini ihmal edemeyiz. Çünkü, eczacılar ve eczaneler hakkındaki kanun eczacılığın tanımını yaparken, ilaç üretimini de koymuştur, ilaç analizini, eczane açma ve işletmeyi, hepsini eczacılığın görevleri arasında saymıştır. Yeterli olmamakla beraber bu tanım hepsini kapsamaktadır. Öğretimde bu kanunun da getirdiği mecburiyet karşısında bütün bu alanları yürütmek zorundadır.

O halde Türkiye'de yönlendirilmiş bu kadar değişik alanda çalışan meslektaşları yetiştirmek için yönlendirilmiş eğitim sistemlerinin mutlaka kabul edilmesi gerekmektedir. 5 yıllık öğretim sisteminin uzmanlığı da içine alan ve yönlendirilerek 5 yıllık uzmanlığı da düşünen bir sistemin yerine getirilmesi gerekmektedir.

Eczanede, hastanede üretimin eczacı eliyle yapılmasını sağlayacak öğretim biçiminin getirilmesi lazım. Eczacının bilgi aktarmakla birinci derecede görevli, gerek meslektaşlarına, gerekse halka ilaç hakkında bilgi aktarmada birinci derecede görevli eleman olduğunun bilincinde, öğretimin yürütülmesi gerekmektedir. Türkiye'de bugün eczacılık öğretimi 1984' ten bu yana uygulanan programlar çerçevesinde çağın gerisinde kalmıştır, o halde çağa yetişmek zorundadır, bugün için gerekli olan çalışmalar 150. Yılda yeni baştan ve ciddiyetle bütün meslektaşlarımızca, fakülte elemanlarıncaya, öğretim üyelerince ciddi olarak ele alınması ve ciddi bir baskı unsuru olarak bu yolda karar alma yetkisini taşıyan otoriteye anlatılması gerekmektedir.

Saygılarımla, teşekkür ederim.

Ecz.Mehmet DOMAÇ (1.Bölge İstanbul Eczacı Odası Başkanı)-

Sayın delegeler, sayın basın mensupları, sayın milletvekilleri, meslek odalarının değerli temsilcileri, değerli konuklar; Kongremize hoşgeldiniz.

Günümüzde hangi alanda olursa olsun konu üzerinde araştırma ve tartışmaların çok yönlü, çok boyutlu bir şekilde ele alınması bir zorunluluktur.

Yaşadığımız teknolojik çağda tek seslilik, tek boyutluluk önemini bütünüyle yitirmiş bulunuyor, dahası, bizler bunun bilincindeyiz.

Söz konusu olan bilimsel alan ise, bu alanın gelişimini, içerdiği sorunları sergilemek, tartışmaya açmak, bu bakımdan daha bir önem kazanmaktadır.

İşte Türkiye Eczacılık Kongresi'nin temel çıkış noktası budur.

Türkiye Eczacılık Kongresi'nin ilki 1980 yılında İstanbul, Ankara ve İzmir Eczacı Odaları tarafından ortaklaşa hazırlanmış, Ankara'da toplanmıştır. II. Türkiye Eczacılık Kongresi ise 1982 yılında İstanbul Eczacı Odası'na düzenlenmiş ve ilimizde gerçekleştirilmiştir.

Her iki Kongre, bir sonraki kongreye deney ve bilgi taşıyarak III. Türkiye Eczacılık Kongresi'nin kapsamı genişlemiştir. Gösterilen ilgi dolayısıyla daha sevindirici bir düzeye ulaşmıştır.

Eczacılık ve ilaç alanı pek çok sorunu kendi içinde barındırmaktadır. Sorunları daha çok ilaç, eczacılık ile halk sağlığının özlenen koşullarda hizmet ve yarar ilkesinin yeterince sağlanamamasından doğduğu açıktır. Çünkü, hizmet ve yarar ilkesi denilince, doğal olarak politikalar ve bunların yansımaları olan istikrar problemi gündeme gelmektedir.

Ülkemiz, ne yazık ki ilaç, eczacılık ve halk sağlığı alanında bu istikrarı sağlayamamıştır. Eczacılığın bilimsel eğitim olarak başlamasının 150. yılını kutladığımız bu yıl çağın teknolojisinin bu bilim dalında yeterince kullanılmadığını biliyoruz.

Teknolojinin bu bilim dalında gereksindiği tasarımı, yani ideolojisi konusunda da tartışma açmayı yararlı görüyoruz.

Biliyoruz ki teknolojik boyut kadar söz konusu ideoloji de ağırlıklı önem taşımaktadır. Ne yazık ki bugün eğitim politikamız ve YÖK gerçeği bu ideolojiyi karşı biçimde üretmekte, araştırma, tartışmaya önem vermediği gibi, tek boyutlu bir üniversite yaratılmaya çalışılmaktadır. Akademik araştırma önceki yıllara oranla zenginlik kazanmamakta, oöylece

öğrenci kolaycılığa özendirilmekte, akademik alandan uzaklaştırılmakta, bundan da doğal olarak ülkemiz zarar görmektedir.

Eğitimden ilaç, eczacılık ve genel sağlık konusuna geçtiğimizde, bu alanın da pek çok sorunu kendinde barındığına tanık oluyoruz. Serbest eczacı için işletme koşulları son derece zorlayıcı bir noktaya gelmiş, özlediği hizmeti adeta veremez olmuştur.

Öte yandan, ilaç fiyatlarındaki iyileştirme için uğraşısını sürdürmektedir. Yeni mezun meslektaşımız ise bir istihdam sorunuyla karşı karşıyadır. Bütün bu sorunların çözüme kavuşması için öncelikle ilaç ve eczacılık alanının üniversite, meslek örgütleri, devletin yetkili organları tarafından bir iletişim odağı kurarak tartışılması gerekmektedir.

Böylece, sorunlar sergilenecek, öneriler oluşacak ve çözüm yolları gösterilecektir. İşte bu bakımdan da eczacılık kongreleri önemli bir işlevi yerine getirmektedir.

Burada şunu da belirtmekte yarar görüyorum. Kongremiz, eczacılık bilim alanında olduğu kadar, onun sosyal alanını da gündeme getirmeyi ve kamuoyunun dikkatini derlemeyi de amaçlamıştır. Bu nedenle, karikatür, fotoğraf sanatlarıyla ilişki kurulmuş, ilaç ve sağlık konulu yarışmalarda sanatçılarımızın ilgisini bu alana çekmek için çabalar harcanmıştır.

Yine TRT ve basın gibi kitle haberleşme araçlarının sağlık konusundaki çalışmalarını değerlendirilerek, bu araçların konuya daha fazla önem vermesinin gereği üzerinde durulmuştur.

Kongremizin başarılı geçmesini diliyorum, siz sayın delege ve konukları saygıyla selamlıyorum.

Hilmi Ziya POSTACI (SHP Aydın Milletvekili)-

Meslektaşlarımız, Genel Başkanımızı, Oda Başkanlarımızı ve bizlere bu toplantı ve bu toplantı öncesinde ilgilerini esirgemeyen basın mensuplarını selamlıyorum. III.Toplantınızın Türk Sağlığına, Türk Eczacılığına iyi ve başarılı sonuçlar getirmesini diliyorum.

Doç.Dr.Ahmet EKİNCİ (İ.Ü. Eczacılık Fakültesi Öğretim Üyesi)-

Sayın milletvekilleri, Sayın Genel Başkan, değerli eczacı odaları başkanları, değerli konuklar, değerli meslektaşlarım, sevgili öğrenci arkadaşlarım; geçen yıl 14 Mayıs günü fakültemizde yaptığım 14 Mayıs Türk Eczacılık Günü ile ilgili konuşmamda gelecek yıl Türk Eczacılık Kongresi'nin gerçekleşmesini görebilmek bizleri mutlu edecektir demiştik.

Türkiye'de eczacılık öğretiminin başlamasının 150. yıl dönümünde III. Türkiye Eczacılık Kongresi'ne katılmaktan çok mutluyum.

Yer yüzünde birçok ülkede, Almanya'da, Fransa'da eczacıların kendi sorunlarını tartıştıkları, ilmi ve kültürel problemlerini görüştükleri, konferanslar, paneller ve sergiler içeren günler düzenledikleri bilinmektedir. Bu açıdan, üç gün sürecek böyle bir kongrenin gerçekleşmesi gurur vericidir.

Ben burada farmakolojiden bahsetmeyeceğim. Konuşmamda, yurdumuzda eczacılık öğretiminin nasıl bugünlere geldiğinden söz edeceğim. Uzun yıllar tıp ve eczacılık birlikte gelişmiş ve usta-çırak yöntemiyle bu meslek üyeleri yetiştirilmiştir. Avrupa'da da eczacılık mesleğinin tıptan tamamen ayrılması ve modern anlamda eczacılık okullarının ve eğitiminin yapılması kolay olmamıştır. Türkiye'de modern anlamda eczacı yetiştiren ilk öğretim kurulu 1839 yılının 14 Mayıs günü askeri tıp okulu içinde eczacı sınıfı olarak öğretime başlamıştır. Bugünkü İ.Ü. Eczacılık Fakültesi'nin başlangıcı olarak bu kurumu kabul etmekteyiz. Bu eczacı sınıfında eczacı öğrencilerine fizik, kimya, botanik, galenik ve farmakoloji öğretiliyordu. Diploma almak

için bugün olduğu gibi staj yapma zorunluluğu vardı. Eczacılık alanında önemli olan bazı kitaplar, örneğin ilk Türk Farmakopesi bu başlangıç yıllarında yayınlanmıştır. Bu yıllardan başlayarak eczacı öğrencileri tıp öğrencileriyle birlikte ortak olan dersleri uzun yıllar birlikte okumuşlardır.

Öğretim 1870 yılına kadar Fransızca yapılmış, reçeteler Latince ve Fransızca yazılmıştır. Askeri Tıp Okulu ve ona bağlı olan Eczacılık Bölümü uzun yıllar yangın vesair diğer nedenlerle birçok defa yer değiştirmiştir. 1867 yılında sivil tıp okulu öğretime Türkçe olarak başlamış ve ona bağlı bir sivil eczacı yetiştiren eczacı sınıfı da böylece öğretime açılmıştır. 3 yıl süren okul devresi ve staj sonunda başarılı olanlar mezun oluyor. 1876 yılından başlayarak 1890 yılına kadar Haydarpaşa Askeri Sağlık Mektebinden de pratik olarak eczacı yetiştirilmiştir. 3 yıllık kursu başarıyla bitirenlere sınav sonucu bir diploma verilmiştir. Bu eczacı meslektaşlarımıza Haydarlı ismi verilmiştir.

Yurdumuzda bir başka eczacı yetiştiren kurum Şam Tıbbiye Mektebine bağlı eczacı bölümüdür. 1903'den 1918 yılına kadar öğrenci yetiştiren bu okuldan 289 eczacı yetiştirilmiştir. Burada, İstanbul Tıp Okullarındaki ve eczacılık için de uygulanan eğitim sistemi uygulanmıştır. Yine yurdumuzda eczacı yetiştirmek için bir başka okul Gaziantep'de 1876 yılında Amerikalılar tarafından kurulmuş, bir süre faaliyet göstermiş olan Merkezi Türkiye Yüksek Kolejidir. Buradan da doktor ve eczacı yetiştirilmiştir. Bu konu, Türk eczacılık tarihi açısından incelenecek bir konudur.

Yurdumuzda ilk eczacı okulu 1909 yılında öğretime başlayan Eczacı Mektebi Ali'sidir. Öğretim programı esas olarak Paris Eczacılık Okulu'nun sistemidir. 3 yıldır ve ayrıca staj yapmak zorunludur. Kadırga'da olan bu okul 1926 yılına kadar öğretime burada devam etmiş, 1926-1961 yılına kadar eczacı okulu, Be-

yazıt Devlet Kitaplığı yanındaki binasında kalmış ve 1961 yılında da bugünkü Eczacılık Fakültesi binasına taşınmıştır. Bu devrede önemli olan olaylardan bazıları; eczacı okuluna gireceklere artık lise diploması şartı getirilmesi, 1926 yılından başlayarak kız öğrencilerin de eczacı okuluna kabul edilmesi ve yeni bazı derslerin programa eklenmesi, bazı önemli ders kitaplarının yayınlanması.

1933 yılında gerçekleştirilen üniversite reformu ile eczacı okulu İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Eczacı Mektebi olarak Fen Fakültesi'ne bağlanmış ve 1944 yılına kadar öğretime böyle devam etmiştir. Bu devrede bazı yabancı uyruklu hocaların dersler verdikleri, kitap yayınladıkları hatırlanmalıdır.

1938-39 ders yılından başlayarak öğretim süresi 3 yıldan 4 yıla çıkarılmış, bazı yeni dersler programa katılmıştır. 1944 yılında Eczacı okulu, tıp fakültesine bağlanmış ve 1962 yılında fakülte oluncaya kadar böyle kal-

mıştır. Bu devrede 1949 yılında eczacı okulu doktora yönetmeliği yürürlüğe girmiştir. Bundan önce birkaç Türk Eczacı Avrupa'da ve İ.Ü. Fen Fakültesi'nde doktora çalışması yapmışlardır. Yurdumuzdaki ilk eczacılık fakültesi 1960 yılında kurulan A.Ü. Eczacılık Fakültesi'dir. İ.Ü. Eczacılık Fakültesi 1962 yılında kurulmuştur. 1960'lı yıllarda bazı özel kuruluşlar Milli Eğitim Bakanlığı'ndan izin alarak eczacılık özel yüksekokullarını açmışlardır. Birincisi 1964 yılında İstanbul'da İstanbul Eczacılık Özel Yüksekokulu ismiyle açılmış, sonraları başka şehirlerde de öğretime başlamışlar ve sayıları 8'i bulmuştur. Bu okullar 1971 yılında devletleştirilmiş ve daha sonra da eczacılık fakülteleri haline gelmiştir.

Bugün yurdumuzda 7 eczacılık fakültesi vardır. Her yıl yeni eczacı meslektaşlarımız mezun olmaktadır. Bu fakültelerde lisans sonrası eğitim, doktora çalışmaları yapılmaktadır. Daha nice böyle eczacılık günlerinde, kongrelerde bir arada olmak arzusuyla sizlere beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.